

2014 оны 02 сарын 10 өдөр

№ 14/19

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ДАРГА Б.ГАРАМГАЙБААТАР ТАНАА

АНУ-ын FATCA хуулийн талаар авч
хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай

Эрхэм таны энэ өдрийн амар амгаланг айлтгая.

Монголын Банкны Холбооны үндсэн зорилгын нэг нь гишүүдийнхээ нийтлэг эрх ашгийг хамгаалах асуудал байдаг учраас энэхүү албан бичгийг хүргүүлж байна.

АНУ-аас 2010 онд тус улсын нутаг дэвсгэрээс гадна орших оффшор данстай АНУ-ын иргэдээс татвар цуглуулах үйл ажиллагааг хангах зорилгоор FATCA (Foreign Asset Tax Compliance Act буюу Гадаад дахь дансдын хөрөнгийг татварт хамруулах тухай акт) хуулийг баталсан бөгөөд энэ нь АНУ-ын иргэн, хуулийн этгээдийн гадаад дахь дансдын хөрөнгийн талаархи мэдээллийг Холбооны татварын төв байгууллага /IRS/-д гаргаж өгөх тухай хууль тогтоомж юм.

Нэг улс дангаараа баталсан харилцагчийн мэдээлэл гаргуулж авах энэхүү зохицуулалт нь олон улсын санхүүгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх, тухайлбал татвараас зайлсхийх, орлогоо нуун дарагдуулах явдалтай тэмцэх бодит хөшүүрэг болно гэдгийг бусад улс орон аажимдаа хүлээн зөвшөөрч одоогийн байдлаар 50 гаруй улс АНУ-тай мэдээлэл солилцох засгийн газар хоорондын гэрээ хэлэлцээр байгуулсан байна.

Засгийн газар хоорондын гэрээ хэлэлцээр байхгүй эсхүл АНУ-ын IRS (Internal Revenue Service)-тай гэрээ байгуулан, АНУ-ын иргэдийн дансдыг тодорхойлох, холбогдох мэдээллийг IRS-т мэдээлэх гэрээ байгуулаагүй бол тухайн банк, санхүүгийн байгууллагын АНУ-ын зах зээлээс олж буй орлогын 30% хувийг шууд суутгах заалттай байгаа юм.

Тус хуулийг хэрэгжүүлэхгүй байх явдалтай шууд холбогдон үүсэх асуудал нь гадаад төлбөр тооцоо саатах, гүйлгээний өртөг нэмэгдэх, цаашлаад зарим корреспондент банкууд харилцаагаа зогсоох зэрэг сөрөг үр дагавартай. Цаашлаад олон улсын аудит болон үнэлгээний байгууллагын Монгол Улсын арилжааны банкуудад өгөх үнэлгээнд нөлөөлөх, улмаар зээлжих үнэлгээг бууруулах, гадаадын хөрөнгийн зах зээл дээр бонд гаргахаар ажиллаж буй банкуудын үйл ажиллагаанд саад учруулах, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас манай улсын эдийн засгийн болоод банк санхүүгийн тогтвортой байдалд эргэлзээ төрүүлэх бодит эрсдэлийг бий болгож болзошгүй байна. Энэхүү эрсдэл нь манай арилжааны банкуудаас гадна банк бус санхүүгийн байгууллага, АНУ-ын харилцагчтай брокер, дилерийн компаниудад мөн хамаарах юм.

Энд онцлох асуудал нь FATCA-г хэрэгжүүлэхийг зөвшөөрч, хамтран ажиллах гэрээ байгуулахаа онлайн мэдэгдэх хугацаа нь 2014 оны 4 дүгээр сарын 25-ны өдрөөр дуусгавар болж байгаа учир хугацаа нилээн тулгуу, яаралтай нэгдсэн шийдэлд хүрэх шаардлагатай байгаа болно.

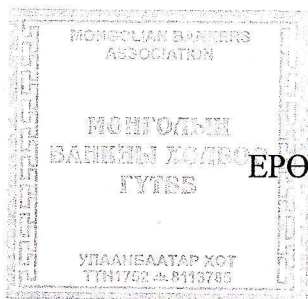
Банкууд шууд IRS-тай гэрээ байгуулан, хамтран ажиллах боломжтой байгаа боловч Банкны тухай хуулийн 7.2-т заасны дагуу харилцагч өөрийн нууцыг задруулахыг бичгээр зөвшөөрөөгүй бол түүний нууц гэж үзсэн аливаа мэдээллийг IRS-т гарган өгөх үндэслэлгүй байгаа болно. Нөгөө талаар Банкны тухай хуулийн 7.2.4-т заасан үндэслэл нь гагцхүү Монгол Улсын хуулийг зөрчсөн нь нотлогдсонтой холбоотойгоор Засгийн газар хүсэлт гаргасан тохиолдолд хамаарч байгаа тул мөн боломжгүй байгаа болно.

Гэхдээ Банкны тухай хуулийн 2.2 дахь хэсэгт Монгол Улсын олон улсын гэрээнд банкны тухай хууль тогтоомжоос өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө гэж заасан тул FATCA-д нэгдсэн бусад улсын жишгээр Монгол Улс болон АНУ-ын Засгийн газар хооронд гэрээ байгуулж, холбогдох олон улсын гэрээний дагуу АНУ-ын иргэдийн мэдээллийг IRS-т гаргаж огох үндэслэл бий болохоор байна.

Иймд дээрх асуудлаар үүсч болох эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авах, хоёр улсын засгийн газар хооронд FATCA хуулийн асуудлаар гэрээ байгуулах явдалд төр засгийн бодлого барьж буй байгууллагаас онцгой анхаарал хандуулах талаар зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч өгөхийг хичээнгүйлэн хүсье.

Хувийг, Монголбанк, Сангийн яам, Гадаад харилцааны яам, Хууль зүйн яам, Санхүүгийн зохицуулах хороонд.

Хамтын ажиллагаанд гүнээ талархсан,

ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

М.БОЛД